

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Основи наукових досліджень**

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на
засіданні кафедри
міжнародних відносин
Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Онови наукових досліджень
Освітня програма	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	нормативна дисципліна
Курс / семестр	2/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Метою надання майбутнім спеціалістам у галузі міжнародних відносин знань та вмінь в організації та здійсненні науково-дослідної діяльності як у вищих навчальних закладах України III та IV рівнів акредитації, так і в наукових установах Національної академії наук України, галузевих науково-дослідних інститутах, центрах та комерційних структурах.

Основними цілями вивчення дисципліни є: отримання знань, які розраховані на систематичне засвоєння сучасної методології наукової діяльності, і покликана у поєднанні з практичними методичними та організаційно-навчальними засобами сформувати у майбутніх спеціалістів-міжнародників навички науково-дослідної роботи. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців, зокрема: опанування системою знань про методологію, основні елементи, етапи, методи дослідження явищ міжнародних відносин, щодо процесу підготовки і написання наукових праць в цілому та у вищому навчальному закладі, зокрема.

Компетентності

Інтегральна компетентність:

Здатність аналізувати та розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

Загальні компетенції:

ЗК1 Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності.

ЗК4 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5 Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК10 Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

ЗК11 Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно так і письмово.

ЗК12 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1 Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2 Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3 Здатність оцінювати стан та напрям досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК6 Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).

СК7 Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК8 Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК9 Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК10 Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК11 Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

СК12 Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

СК13 Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

Програмні результати навчання

РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій

РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.

РН14. Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

3. Структура дисципліни

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Вступ до науки про міжнародні відносини	Ознайомитися з наукою про міжнародні відносини. Етапи становлення науки про міжнародні відносин. Причини виникнення науки про міжнародні відносини. Еволюція шкіл та наукових напрямків.	Контрольні запитання, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести)
2.	Функції та завдання науки про міжнародні відносини	Ознайомитися з функціями науки про МВ. Визначити основні диспути, які стосуються війни та миру.	Контрольні запитання, виконання завдань, підготовка

			мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести)
3.	Роль університету в суспільстві. Академічна чесність Психологія наукової творчості	Проаналізувати роль університету у формуванні еліти України. Визначити що таке академічна доброчесність та недоброчесність, яку шкоду несе для національних інтересів. Зрозуміти як налаштувати себе на написання наукової роботи	Контрольні запитання, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести)
4.	Інформаційна база наукових досліджень. Логіка наукового дослідження	Ознайомитися з проблемою інформації в ТМВ. Ознайомитися з основними ресурсами, якими повинен користуватися студент у проєкті написання наукових робіт. Ознайомитися з моделями пошуку у Google. Ознайомитися з Google Scholar, researchgate, academia.edu., tandfonline.com, journals.sagepub.com, пошук матеріалів на різних репозиторіях університетів в Україні та закордоном	Контрольні запитання, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести)
5.	Методологія та методика наукових досліджень у міжнародних відносинах	Ознайомитися з поняттям методології, методу та методики. Зрозуміти типологію методів. Зрозуміти способи використання методів у науковій роботі. Зрозуміти проблему математичних методів та експерименту у МВ	Контрольні запитання, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести)
6.	Курсова, дипломна, роботи. Підготування теми, оформлення посилань.	Ознайомитися із специфікою та структурою курсової роботи та бакалаврської роботи. Зрозуміти структуру вступу. Розібратися з предметом та об'єктом дослідження у роботі.	Контрольні запитання, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести)
7.	Понятійно-термінологічне забезпечення наукового дослідження. Науковий апарат робіт	Зрозуміти категоріальний апарат науки про міжнародні відносини, проблему категорії. Використання термінологічного забезпечення в роботі студента	Контрольні запитання, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для

			самостійної роботи (тести)
8.	Мова наукового дослідження	Ознайомитися з мовою написання наукових текстів.	Контрольні запитання, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести)

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичне (семінарське) заняття	30
Самостійна робота по лекційних тематиках	20
Контрольна робота	30
Індивідуальне завдання	20
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на парах	Оцінка за контрольну роботу	Оцінка за індивідуальну роботу	Оцінка за самостійну роботу	Іспит	Разом
20	20	5	5	50	100
	Поточний контроль передбачає: опитування на практичних заняттях; індивідуальні завдання; контрольні і самостійні роботи. Підсумковий контроль передбачає: залік. Оцінювання відповідей студентів на практичних (семінарських) заняттях відбувається за 5 бальною шкалою. По завершенні теоретичного навчання максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 30 балів. Оцінювання самостійної роботи (максимально 20 балів) передбачає проходження тестування за лекційними та додатковими матеріалами. Оцінювання відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,2. Контрольна робота передбачає проходження 30 тестів для перевірки засвоених знань. Оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,3, відповідно максимальний бал може скласти 30 балів Оцінювання індивідуального завдання (максимально 20 балів) передбачає підготовку розрахунково-графічної роботи у формі				

презентації та її аудиторний захист. Студент відповідно до запропонованих тематик готує інформаційний (20–25 слайдів) та розрахунково-графічний матеріал (власно розроблений картографічний, статистичний, табличний матеріал) щодо своєї теми із списком використаних інформаційних джерел. При оцінюванні роботи береться до уваги структурованість викладання змісту роботи, повнота розкриття теми, самостійність в розв'язанні проблематики, власні форми систематизації та представлення інформації.

- Підсумкова залікова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на семінарах (максимально – 30 балів), отриманих балів за самостійну роботу (максимально – 20), за контрольну роботу (максимально – 30), за індивідуальне завдання (максимально – 20), що в сумі максимально може скласти 100 балів.
- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, написання повідомлень та есе, опрацювання завдань, підготовка презентацій доповідей, підготовка індивідуальних завдань тощо.

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»](#) (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#) (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
Література: Основна	
1. Мальський М., Мацяк М. Теорія міжнародних відносин. Підручник.	
2. K. Waltz Theory of international Politic.	
3. Цимбалістий В.Ф. Теорія міжнародних відносин. Навчальний посібник.	
4. Understanding International Relations. Third edition. Chris Brown with Kirsten Ainley.	
5. Шепелев М.А.. Теорія міжнародних відносин. Ст. 10-34	
6. Капітоненко М. Г. Теорія міжнародних відносин. Київ: Знання.	
7. Академічна добротність: онлайн-курс для викладачів. https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+AI101+2021_T2/about	
8. Інформаційна гігієна під час війни. https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+IHWAR101+2022_T2/about	
Додаткова	
Законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали та рекомендації міністерств і відомств:	
Нормативно-правова база України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua	

Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>
Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/>

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра міжнародних відносин м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола 1, каб. 103 (0342) 75-20-27 kmv@pnu.edu.ua Сторінки в соцмережах: https://www.facebook.com/pnuir https://www.instagram.com/pnu_international_relations/
Викладач	Бойчук Орест Ігорови – кандидат політичних наук, старший кафедри міжнародних відносин
Контактна інформація викладача	orest.boichuk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали , пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами

	наказом № 80 від 12.02.2021 р.

Викладач

Бойчук Орест Ігорович